

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАДАЙ ҮНЭН

1997
ИЮЛИН
9

Зунай һүүл
улаагшан хонин
нарын
5
гарагай 4
СРЕДА
№ 127 (19718)
Газетын сэн хэлсээтэ

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабриин
21-һээ гарага

Улаан-Үдэ хотын Үдэр

НИИСЛЭЛЭЙМНАЙ

Түрүүшынхөө үнгэргэгдэж байһан түрэл хотымнай Үдэртэ зорюулагдажа, М.Н.Хангаловай нэрэмжэтэ Буряадай түүхын музейд "18-дахи - 20-дохи зуун жэлүүдэй шаажан" гэхэн выставкэ дэлгээгдэбэ. Тус үзэсхэлэн Улаан-Үдэ (Дээдэ-Үдэ) хотын соёлой түүхэтэй танилсуулна. Харагшаг эндэ Хитагдаа асаргадан гоёолтодо хэрэглэгдэг үнэтэ шаажан зүйлүүдтэй, мүн Ф.Я.Гарднерай хубиш заводой сайн ба столовын амхартануудтай, уран түхэлэй жэжэ хэрэгсэлүүдтэй хонирхон танилсаха аргатай. Эрхүүгэй хажуудахи Узкий Лог гэжэ хууринда байһан И.Р.Перваловай ба Сибириин түмэр замай Таловка станцидахи Щелкунов ба Метелев гэгшээдэй заводой юрын амхарта хаража болоно.

Городой управын тушаалта

ТҮҮХЫН ГЭРШЭ

нюурнуудай тусхай илгаата тэмдэгүүд-тамганууд, үбсүүндэ ба хүзүүндэ үлгэдэг хэрэгсэлүүд табигданхай. Шаажан зүйлүүдхээ Европын урлалда онсо нуури эзэлдэг Мейсенскэ (Германи) мануфактурын бүтээлнүүдые баһал хаража болоно. Иыставкын экспонадууд хубисхалай урдахи сагай үнэр шэнжэ хуушан Нерхнеудинскийн гэрэй байдал ба соёл хэргээн хануулна.

Михаил БУЖИГЕЕВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэдэ табигданхай зүйлнүүд.
М.ШАПТАКОВОЙ фото.

ХАНЦ ХАРИЛСААН ҮРГЭДЭХЭНЬ

Экономическа болон соёлой талаар харилсаануудаа үргэдхэхэ зорилготойгоор Московско области делегаци манай республикада ерэнхэй. Тэрэниэ области захиргаанай Нютагууд хоорондын болон үндэһэ яһатанай хоорондохи харилсаануудай талаар комитедэй түрүүлэгшэ А.Н.Кузнецов хүтэлбэрилнэ. Делегациин гэшүүд Улаан-Үдэ хотын Үдэртэ, Сурхарбаанда зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудта хабаадаа. Областиин Электросталь хотын "Родники" гэхэн фольклорно ансамбль улаан-үдынхидхэ хатар наада харуулаа.

Делегациин гэшүүд Буряад Республикын Президент Л.В.Потаповтай уулзажа, хамтын хэлсээ баталаа. Удаань "Нарин сэмбын мануфактура" гэхэн акционернэ бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаба. Гадна тэдэнэр Хориин, Кабанскийн аймагуудта хүрөө. Байгал далайн зрьедэ амараад, мүнөөдэр нютагаа бусахань.

Улаан-Үдэ хотын Үдэртэ хабаадаһан ниислэлэй анда Японой Ямагата хотын делегаци худалдаа наймаанай экономика харилсаануудые үргэдхэхэ зорилготойгоор республикын томо томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба. Энэ уулзалга Улаан-Үдэ хотын захиргаанда үнгэргэгдөө. "Ливона" акционернэ бүлгэмэй, "Ариг Ус" худалдаа наймаанай байшанай, "Буряадай интурист" болон бусад эмхинүүдэй, банкнуудай түлөөлэгшэд хабаадаа.

Удаань Ямагата хотын мэрай орлогшо Ямагучи гэгшын толгойлһон делегациин гэшүүд Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В.К.Агаловтай уулзаһан байна. Харилсаануудаа үргэдхэхэ талаар дэлгэрэнгы хөөрөлдөөн болоо.

С.РИНЧИНОВ.

Баяхан манай газетэдэ дэмбэрэлтэ найхан үнлэ хэрэг болобо. Ушар юуб гэхэдэ, түрэл хэблэлэйгээ 75 жэлэй ойтгой дашарамдуулан, редакцииннай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Россия шагнал хайрануудта хүртэһэн байна. Буряад Республикын Президент Л.В.Потапов манай коллективтэ ерэжэ, удаан хүдэлдэгшэи шагнаануудые сугтаа хүдэлдэг нүхэдэмнай барюулаба. Соёлой болон түүхын таһагыг даагша Цырендуума Цыреновна Дондогой, харюусалгата секретариар хүдэлһэн Батомунко Жигжитович Жигжитов гэгшэд Хүндэлэһи орденээр шагнагдаһан байна. Экономикын таһагыг даагшын уялга дүүргэгшэ Мижиг-Цырен Дарижапович Намжилов Хани Барисанай ордендо хүртэбэ. "Эхэ оройнгоо урда габьяатай байһанайнгаа түлөө" гэхэн орденон 2-дохи шатын медальнууд Николай Дабиевич Бадмаринчиновтэ, Бама Тибашкеевич Цыремшиловтэ зүүлэгдэбэ. Мүн манай сонинной 5 ажалшадта "Россия Федерациин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн хүндэтгэ нэрэ зэргэнууд олгодоо. Тэдэмнай хэд бэ гэхэдэ, "Буряад үнэн" сонинной редакторай орлогшон Сергей Дугаржапович Ринчиннов, Галина Хандуевна Дашеева, манай газетын

"ҮНЭНЭЙКИДТЭ" ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

үнийнэй хүдэлмэрилэгшэ Долгор Жугауровна Жугаурова, үндэһэтэнэй болон политическэ асуудалнуудаар таһагыг даагша Степан Доржиевич Очиров, газетийнай ахамад фотокорреспондент Сергей Цыденович Балдуев гэгшэд болоно. Буряад Республикын Президент Леонид Васильевич Потапов шаглануудые барюулаад, "Үнэн" газетын үүргэ тухай тогтожо хэлэбэ. Тийхэдэ манай сонинной 75 жэлэй туршада гүрэн түрше нэгдүүхэхэ, буряад хэлэ, үндэһэн соёл болон ёно шаглануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ оруулаһан хубита тухай онсолон тэмдэглэбэ.

Энэ һайндэртэ Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, "Буряад үнэн" сонинной редакциинно коллекциин гэгшүүн А.Д.Суцдарон хабаадажа, гүрэн түрэн үндэр шаглануудые абагшадыг Арадай Хуралай бүхэ денутадуудай зүгһөө амаршалаад, уншагдаһан тоотой арба дахин олоһонтой дашарамдуулан, газетын саарһа худалдажа абахын тула туһалхыень Президентые гуйба. Буряад Республикын Президенттэй сугтаа гүрэн түрэн шагналда хүртэһээдыг амаршалаһан Правительствоын түрүүлэгшын орлогшо, Президентын болон Правительствоын хэрэгүүдые эрхилэгшэ А.Г.Аубсанов, Олоңдо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдэй талаар комитедэй түрүүлэгшэ Д.Г.Санжиев, Президентын албанай шагналай секторыг даагша В.Д.Таханов гэгшэд ерэлсээ. Тэрэ үдэр Президентын гүрэнэй үдэр байжа, журналистнар тэрэниэ халуунаар амаршалба.

Д.БАЛЬЖИНИМАЕВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С.Ринчиновтэ хүндэтгэ нэрэ зэргэ олгогдоһон тухай тэмдэг, грамота барюулагдажа байһан үе.
М.ШАПТАКОВОЙ фото.

ТАЙШЕТ ХОТО ДЭЭГҮҮР
Нижнеангарскийн аэропортын хаагдаһан ушараар 1997 оной июлин 10-һаа августын 10 болотор Хойто-Байгалай райондо эльгээгдэһэн газетэнүүд Эрхүүгэй областиин Тайшет хото дээгүүр поезддор эльгээгдэхэ гэжэ танай анхаралда дуулганабди. Энэ шалтагаанаар газетэнүүд хожомдожо хүрэдэг болохо.
С.ДЫЖИТОВА,
УФПС-эй начальнигай орлогшо.

БРУКК БУРЯТСКИЙ РЕСПУБЛИКАНСКИЙ УЧЕБНО-КУРСОВОЙ КОМБИНАТ
каждый понедельник в 18.00 часов производит запись на курсы по подготовке водителей категорий В, ВС, Д, Е.
по адресу ул. Шмидта, 21.
Справки по телефону 2-18-38

Внимание!
Акционерное общество "ЭЛЕКТРОСВЯЗЬ"
Республики Бурятия ПРИНИМАЕТ ЗАЯВКИ НА ПОДКЛЮЧЕНИЕ К СЕТИ СОТОВОЙ ПОДВИЖНОЙ СВЯЗИ
федерального стандарта GSM-900
ПО ВОПРОСАМ ПОДАЧИ ЗАЯВОК ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ 1-06-41

Догойн хургуулийн байгуулагданаар 90 жэлэй ойдо

Агын округой Догойн нютагаа эрхим бэрхэ хүбүүд, басагад олоороо урган гарахан юм. Тэдэнэй ажабайдалайн ута харгын эхиндэ түрэл хургуулин байһан гэжэ эли ааб даа.

Бурядай суута уран зохёолшо Даширабдан Одбоевич Батожабай 1921 ондо Догойн хуринда түрэнэн юм. Тэрэ түрэл хургуулидаа хуража ябаха үеһөө эхилээд, арадай аман зохёолоор хонирходог байгаа. Тэрэнэй саашадаа уран зохёолшо болохо хэрэгтэ эхин хургуулин эхэ нүлөө үзүүлэ. Уншагшаднай Д.Батожабайн бэшэһэн олон тоото зохёолнуудые һанана ёһотой. Тэдэнэй заримыень нэрлэбэл, "Адуушанай дуун", "Багшаһини хэн бэ?", "Төөригдэһэн хуби заяан", "Уулын бүргэдүүд", "Дойбод сохилго", "Барометр шуурга харуула" гэхэ мэтэ болоно. Уран зохёолшо эрхим ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденээр болон олон тоото медальнуудаар шагнагдана юм.

Даширабдан Батожабай

АРХАН ДАЛИТАЙ

ОЛБО

(Басни)

Архан далитай олбо Агаараар тамаран ниидэбэ. Хан гарууд шубуун Хажуудань гэнтэ зэргэшээ: - Үдэ жэгүүртэй шубууд Үнинэй налоого түлөө! Алабая ши юундэ түлэнгүй Агаарта ниидэжэ ябанаш! - гэбэ. - Хан гарууд, хайрлыт, Хаамни минни Арсалан юм. Араа шүдөөрөө яһа мэрэдэг Арьятан угай амитан гээшэби. Алба налог татабаритнай Арсаланда түлэдэг гээшэби, - гэбэ. Уданшьегүй олбо хулганын Уута нүхэнһөө бултайхадань, Арсалан хажуудань ержэ, Алба налогын эрибэ. - Хайрлыт, Арсалан баабай! Хан гарууд шубуунда Жэгүүртэн байһан туладаа

Жэгтэй ехэ налог түлөөли, - гэбэ.

Энэ басниимнай удхань, Эддэб зоной дунда, Хаартын голооб шэнги Хоёр нюртай болоод, Амияа хараад ябадаг Аргатай мэхэшэдые хэлэнэ.

МУУ ХАРА МЭХЭ

(Басни)

Ан гүрөөл, арьятануудай Аһан ехэ хаанинь болохо Арсалан богдо үбдэшөөд, Азарга баабгай орлогшоёо Халташые саг ужаангүй, Хажуудаа дуудаж асарба. Хамаг албатанаа суглуулхыень Хатуу шангаар захирба. Үүр сайхын үедэ Үнэгэнһөө бэшэ ангууд Амигүй гүйдэжэ ерэнхэй, Арсалан хаандаа һүгдэдбэд, Хээгүүр тэнһэн Үнэгэндэ Хэрүүлхэн орлогшо Баабгай: - Боожо алахам тэрэниие, - гээд,

Богдо хаандаа дурадхаба. Эгээл энэ үедэ Эсэртээ хулганаашалһан

Үнэгэн

Улагүй шархияа үргэлэнхэй, Уладай арада зогсолгой. Орлогшо Баабгайн муурхахые Ойнодо ойлогожо абаба бшуу. Арсалан хаанай хажууда Аргаахан тэрэ ошобо бшуу. Улагүй шархингаа хамар Уйлажа байгаад тоншобо. Бардам хаанай шэхэндэ Бархиржа байгаад шэбэнэбэ: - Эрхийдээ эмтэй аргашаниие Энэ дэлхэй дүүрэн бэдэрэб. "Баабгайн халуун арһан соо Байха бээ жэгнэбэл, эдэгэхэ", - гээд, Замби түбин мэргэн таабай Зарлиг гарган танда захяал, - гэбэ.

Олон саг үнгэрөөгүй байхада, Орлогшо Баабгайн арһаар Арсалан хаан бээ ороонхой, Аргатайхан Үнэгээ хажуудаа

буулгаад, Оөнтэгшэ гэнэн Баабгайн орондо

Өөрынгөө орлогшо болгон томилбо.

ШОЙЖИД

1-ДЭХИ ҮЙЛЭ ЛАМА, НОЁДОЙ

ЯБАДАЛ

1-дэхи үзэгдэл Лама ноёдой доторой зүбшэлдөөн болоно

Худанай дасанда. Пунсэгэй һэеи үргөө соо. Үглөөнэй саг.

Хамаатан: Үзэгдэлэй эхиндэ Лубсан, Жамбал хоёр гэр соохи юумэ сэбэрлэжэ, өөдөн татажа байха зуураа ярилдаха, удаань Пунсэг, Жамса, Лодой, Дамба, Дархан, Мүнхэ, Даша долоон орожо ерэнэ.

Лубсан: (Жамбалда) Жамбал, ши эдэндэ бууза, банша хэжэ, энэ үдэр нилээн һунаа гээшэш даа. Тэрэ эргийн михаар бултаарын хэхэш даа.

Жамбал: Хари, һунагдаал байна. Хамһабари хэниие хэлэхэ болоо ааб, Содбо Содном хоёрые хэлэхэм аа би.

Лубсан: Өөрөөл хэжэ туйлаха болоош, тэдэш үмэхи

Базар Барадин

сохюулаһан, хамаг буузыш хуу эдиджэрхихэ.

Жамбал: Заа, тиигээ һаа, ши өөрөө хамһалсаһаш.

Лубсан: Заа, хамһалсуужам. Жамбал: Үгы, энэ тунжагар гэдэһэтэн, харашуул ноёдшые хэды хэды эдихэ гэжэ һананаш? Багсаа тухайень олоод орхие. Хэды шэнээн бууза хэхэ хүн гэшэ биб?

Лубсан: Би хүнэй хотын хэмжээ шама шэнги мэдэдэг бэшэб, өөрөөл тухайлаад, дутахаар лэ бэшээр хэхэш.

Жамбал: Заа, тиигээ һаа, биш өөрөө мэдэжэ хэхүү. Эгээ тэрээхэн аба ноён гэдэг тунжагар гэгшэ ноёнииньшэ гэдэһэн соо жаран бууза нюрүү удаахинуудайн гэдэһэнүүд табин буузын гэжэ тухайнаб. Ламаһайн гэдэһэн соо хорин буузын, гүрэмбын гэдэһэн дүшэн буузын байха. Үгы, гүрэмбэдэ арай багадуулха байна. . .

ХАМТЫН БАРИЛГА УРАГШАТАЙ

Урдангаа Түнхэнэй аймагай "Босточные Саяны" колхрзой отделеһи байһанаа таряашагай ажахынуудай "Таһархай" нэгэдэл болоһон заха холын нютагта хүрэхэдэмнай, һууринай тэгэн дунда ехэ барилга хэгдэжэ байба. Барилгашагтай мэндэшэлэгдээд, ажалаарнь хонирхон хөөрэлдэбэбди.

Барилгашагай бригадир Иннокентий Лопсонович Шожоевой хэлэһээр, 10 хүн хүдөөгэй клубай барилгада хүдэлнэ. Нютагай бүхы залуушуул һайн дураараа хамһалсана. Нэгэдэлэй ахалагша барилгашан Саян Доржиевич Баторовой хүтэлбэри дорго 23 метр утатай, үргэншөө 13 метр болохо соёлой байшан бодхоогдохо юм. Энэ ехэ байшан соо библиотекэ, спортзал, конторо байхаар хараалагдана.

магазиндаа табижа худалдаха зорилготой.

Нютагай залуу үетэн үргэн салуу соёлой байшантай болоод, зугаа наада дэлгээхэн лэ гээшэ. Энэ байшан намартаа ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдана.

"Буряад үнэн" газеттэй үнинэй нүхэсэдэг хүнүүдые барилгашагай дунда байба. Жэшэнь, Доржо Нанзытович Богдеев түрэл хэлэн дээрээ гарадаг газетэеэ 22 жэлэй туршада захижа уншадаг юм. Барилга эрьежэ ерэнэн тус нэгэдэлэй эрхилэгшэ Дарма Иринчинович Банчиков 30 жэлдэ "Үнэн" бэшүүлдэг байшаба. Энэ жэлэй хоёрдохи хахадта Таһархай нютагай айл бүхэн "Үнэн" газетэ захиба гээд дуулга. Эбтэй эетэй нютагайхидай

ажалдань амжалта хүсэнэбди.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: барилгашагай бригада; "Таһархай" нэгэдэлэй түрүүлэгшэ П.П.Яковлев, ажахые эрхилэгшэ Д.И.Банчиков барилгашагта ерээд байна.

Г.САМБЯЛОБАЙ фототекст.

Түрэл хотоёо болбосон түхэлтэй болгохо, сэсэрлиг соогуур ургамал тариха талаар хэгдэһэн хүдэлмэри тухай арбаад жэлэй саада тээ элдэб һонинуудта зарим тэды омогорхон уншагша бэлэйбди. һаяхан таригдаһан газзахи сагдуул модоодо үдэшэлэн тээ үбгэд, хүгшэд хүнэгхэнөөр уһалха, ойро тойронойнгоо һонин хөөрэдэн һууха дуратай юм. Иигэжэ наһатайшуулай, коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй жэл бүхэндэ хэды оролдоошые һаа, сагдуулнуудай олохониинь гэмтээгдэжэ һаладаг.

Больницын гэрһээ арба алхам газарта гаражнууд табигдажа, тэндэ мотоорнуудай хүнхинөөн, бензинэй үнэр таһархая болёо. Тэдэнэр хулгайгаар гаражаа бодхоон сасуу бүхэлжэ, цементээр шала шудхажархиха юм. Урдань мододой хоорондохы зүргэхэнөөр алхадаг, амардаг газартамнай машини харгы хэгдэшоо. Эндэ эмшэлүүлэгшэдэй һуужа амархаһаа байха һогтуу жолоошондо дайруулаа аа гүб гэжэ айхаар болошонхой. Үнгэрэгшэ зун нютагай захиргаанай, мүн дүтүүр

ХУУЛИ, ЗАСАГ ХҮНДЭЛДЭГ ҮАА...

Ямар нэгэн жолоошон машинаараа гэшхүүлхэ, үгы гэбэл, тоомгүй үхибүүд хухалха гү, али нохойнише шээһэнһээ хүсэд бүхэжөөгүй сагдуул хатажа болоно ха юм.

Хотын хүүгэдэй 2-дохи больницын, зочид буудал "Гэсэрэй" хажуугаар ямар гоё сэсэрлиг, модод һуулгагдаа бэлэйб. Теэд үсөөхэн лэ клён, акаци, хасуури болон уляһад эндэ тэндэ амиды үлөө. Олонхиинь өөһэдэйн машинада, хүршэнэрын лэ һалгаага гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ машина харууһалдаг газар нээгдэнхэй. Хажуугаарнь элдэб янзын модод һуулгагдаһан аад, мүнөө зариманайн һууринуудын үлэшэнхэй. Үбэлдөө хухара нугара гэшхүүлшэһэн тэдэ сагдуул дахин амидырха гэшэ гү? Эдэһэнһээ болохо больницын хашаагай хажуугаархи дүрбэдэхи дабхарай сонхо хүрэмэ уляһад тайруулжа үсөөршоо. Газарынь сүлөөлжэ, түмэр гаражнуудые табина ха юм.

ажаһуугшадай талаһаа энэ һүйдхэл болуулха гэжэ оролоод үзэһэн ха.

"Зүбшөөлгүйгөөр табихан гаражаа абагты!" гэжэ томо үзэгүүдээр бэшээтэй саарһанууд тэдэ гаражнуудта няалгаатай байгаа һэн. Теэд зөөрийн шуналда абтаһан жолоошодые илаха гэшэ бэрхэтэйхэн хэрэг. Имагтал энэ тэмсэлдэ "илаһан" жолоошод лэ машинанууда мүнөөшые үдэр, һүнигүй хүршэгэнүүлдээр...

Болохогүй газарта машинае орхихон жолоошоны үгы байхада, ямар нэгэн харин гүрэндэ полициин хүдэлмэрилэгшэ яла түлэхэ саарһа бэшээд, сонхын шэлдэ хабшуулаад ябашадаг гэнэ. Тиэхэдэнь жолоошод хуулитай муудалдахагүйн тула түргэн ошохо түлэдэг юм ха. Манай гүрэнэй хуули засагай хүндэлэгдэдэг бэшэ хада зоргоороол оролодо гэшэ ааб даа. Иимэрхүү хэтэрмэ жэшээнүүдые манай хото соо үшөө олохониие тооложо боломоор.

С.ТЮЛЮКИН.

СҮРХАРБААН - 97

А.В.Потапов дэлхэйн чемпионка С. Теслевае амаршална.

ИППОДРОМ. Зулгы найхан зунай үдэр жэл бүри үнгэргэгдэжэ байдаг Сурхарбаан амаралтын үдэр яһала гуримтайгаар эмхидхэгдэбэ. Байгша ондо үнгэргэгдэһэн Сурхарбаанай найр наадан Буряад Республикын байгуулагдаһаар 74 жэлэй ойдо, Улаан-Үдэ хотын Үдэртэ зорюулагдаһан байна.

Үглөөнэй 10 часаа ипподром дээрэ хотын болон республикын аймагуудһаа сугларһан командануудай спортсменүүд, спортын ветеранууд парад-жагсаалдаа зогсожо эхилнэ. Бусадһаа түрүүлэн Баргажанай, удаань Зэдын, Захааминай, Загарайн, Ивалгын, Сэлэнгын, Хурамхаанай, Хэжэнгын болон бусад аймагуудай, Усть-Ордын округой команданууд жэрүлдэнэ. Эдэнэрэй урда дэлхэй дээрэ, Европодо, Ази түбидэ шалгарһан мэдээжэ спортсменүүд Светлана Теслева, Татьяна Телегина, Александр Деханов, Борис Будаев, Виктор Абрамов, Сергей Деханов, спортын ветеранууд Батажаб Бальчинов, Даша-Нима Эрдынеев, Лубсама Гармаева болон бусадые харахадаа, трибунада хууһан хотын ажалшад, мүн айлшад нэръемэ альга ташалгаар угтана.

Үглөөнэй эгсэ 10 сагта парад-жагсаалые удариданан Сурхарбаанай ахамад судья, Россин Федерацин габыатаа тренер Валерий Иванов спортсменүүдэй хайндэрэй мурьсөөнүүдтэ бэлэн болоһон тухай Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ

Бүхэ барилдаагаар чемпион Павел Анганов.

А.В.Потаповта, депутадуудай городской Советэй түрүүлэгшэ Б.Ц.Дымбрыловтэ элидхэнэ.

- Мүнөөдэр Улаан-Үдэ хотын Үдэрэй түрүүшынхиеэ үнгэргэгдэжэ байгаа хайндэртэмнай холын айлшад морилон ерэнхэй. Нэрлэбэл, Москвагай областиин артистнууд, мүн Монголой, Хитадай, Шэтын, Эрхүүгэй областиин түлөөлэгшэд. Та бүгэдэнэрые республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотын Үдэртэй дашарамдуулан амаршалхыемни зүбшөөгт! - гээд Бимба Цыденович Дымбрылов амаршалгын үгэ хэлэнэ.

Республикын Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.Потапов үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэнэ: "Манай республика

1923 ондо байгуулагдаһан саһаа хойшо зунай хайндэрнүүдые эмхидхэдэг болоһон түүхэтэй. Энэ хайндэрэй шэмэг хадаа манай спортсменүүд, ажалша бэрхэ барилгашад, завод, фабрикануудай түлөөлэгшэд болоно. Илангаяа спортсменүүд - Олимпин наадануудта хабаадажа гараһан Владимир Сафронов, Велингтон Баранников, Пётр Николаев, Борис Будаев, спортын ветеранууд Батажаб Бальчинов, Д.-Н.Эрдынеев болон бусадые нэрлэнэбди. Харин һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Светлана Теслева, тренер Александр Деханов хоёр хэды олон амжалта туйлана гэшэб!"

Республикын мэдээжэ спортсменүүд Жаргал Элбенев, Сергей Леонов, Улаан-Үдэ хотын хүндэтэ эрхэтэн, СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова болон бусадай хайндэрэй мурьсөөнэй тугай үргэһэнэй һүүлээр мурьсөөнүүд эхилжэ, ипподромдо сугларагшадай анхарал татаадхина.

Сурхарбаанай программада заншалта ёһоор оруулагдадаг спортын зүйлнүүдээр: барилдаагаар, һур харбалгаар, гиир үргэлгөөр, мори урилдаагаар түгэсхэлэй нааданууд үнгэргэгдөө. Мурьсөөнэй урид эдир хурагшад спортивна упражненинүүдые уян нугархайгаар гүйсэдхэһэн; парашютистнүүд агаарһаа талмай дээрэ мэргэнээр буужа, бултанай омогорхол баяр дэлгэһэнэ. Тийхэдэ "Париж - Бээжэн" гэһэн уласхоорондын аяншалгада гараһан 27 машинаһаа бүридэһэн экипажай гэшүүд манай хайндэрэй айлшад болобо.

Сурхарбаанай гол зүйлэй - бүхэ барилдаанай - бултанай дунда һонирхол татадагын ойдгосотой. Манай нааданда айлшаар ерэһэн Усть-Ордын округтой бүхэ, аяар 150-яад шахуу килограмм шэгнүүртэй Павел Ангановай барилдахые хараһан хүн бүхэн ехэтэ һонирхоо, амжалта туйлахыен хүсөө.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ барилданан бүхэшүүлэй дундаһаа спортын мастер Цыден Гулгенов, Сэлэнгын, Хэжэнгын аймагуудай түлөөлэгшэд Александр Гармаев, Содном Будажапов гэгшэд бусадһаа түрүүлэн шангай хуури эзэлнэ.

70 килограммай шэгнүүртэ урда үдэрын барилданан бүхэнүүд соһоо зургааннинь лэ түгэсхэлдэнэ хүржэ ерэһэн байгаа. Хэдэн дүхэригтэ үнгэргэгдэһэн барилдаанай дүн гаргахата, Захааминай аймагай Гомбо Шагдуржапов, хотын Советскэ, Железнодорожно районуудай түлөөлэгшэд Булат Тугалханов, Александр Гармаев гурбан шалгараа. Удаадахи 82 килограммай шэгнүүртэ Андрей Балданов Баргажанһаа ерэһэн Зориг Бадмаев хоёр түрүүшын хоёр хуурида гараһан байна.

82 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэнэй дунда тулалдаанай болоходо, ипподромдо сугларагшадай дунда ёһотойл ехэ һонирхол болбо. Энэ шэгнүүртэ Павел Анганов, Жаргал Элбенев, Андрей Анганов, Сергей Пашинский, Баргажанай аймагай түлөөлэгшэ Р.Хабибоев гэгшэд барилдаа. Түрүүлэн, томо бзетэй Павел Анганов Сергей Пашинскийтай барилдаба. Шэгнүүр багатай Сергей хэдышые хайн хамгаалга добтолго хэбэшые, хүсэ шадалаар ехэ Павелые диилэжэ шадбагүй. Түгэсхэлэй тулалдаанай болоходо, Жаргал Элбенев Павел Ангановтай барилдахаар хибэс дээрэ гараба.

- Жаргал Элбенев үнгэргэжэ жэлэй Сурхарбаанай эрхимэй эрхим бүхэ гэгдэжэ, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэнхэй, - гээд ипподромоор дүүрэн соносхогдоно.

Иимэ мэдээсэл дуулаһан сугларагшад бүхы анхаралаа хоёр бүхэдэ хандуула. Барилдааншые түлэгтөө оронхой, хоёр бүхэ урда урдаһаа тэмсэлдэн, шангахан тулалдаа хэнэ. Элбенев гэнтэ добтолходоо, нүгөөдээ хибэс дээрэ даража буушалай. Ипподромдо сугларагшадай хүхилдэхэ гэшэһэн аргагүй байгаа бэлэй.

Эдэнэрэй һүүлээр спортын ветеранууд барилдаба.

Ветерануудай дундаһаа дэлхэйн чемпион болоһон, республикын арба дахин чемпион Виктор Баймоев 70 килограммай болон 82-90 килограмман соһоо Дамба Аюшеев, Сергей Осокин гэгшэд шалгарна. Эдэнэрэйл удаа Сурхарбаанай эрхимэй эрхим бүхын нэрэ солодо хүртэхын түлөө шэгнүүр бүридэ шалгарһан бүхэнүүд барилдажа ороно.

Б.-Х.Аюшеевагай угтамжын АУУ гүйсэдхэжэ байһан үе.

Эндэ нааданай туг болоһон Павел Анганов Жаргал Элбенев хоёрой барилдаан "хэнинь хэнээ" шоройдуулахань бэ гэнэн боосолдоон сугларагшадай дунда болоо бэлэй.

...Барилдаан түлэгтөө. Хэн хэниньшые түрүүлэн добтолхоёо айна гэхэ гү, али яагаа һаа, мэхэлхэбиб гэнэн һэдэлгэ гаргана. Эндэ Павел нүхэрэйнгөөл добтолхые хүлээн татажа, маряһан янзатайгаар хамгаалга хэнэ. "Барилдаанай саг дүүрэхэнь!" - гээд мурьсөөнэй судьягай хэлэмсээр, Жаргал гэнтэ добтолон гэхэдээ, нүхэрэйнгөө шанга гарта орожо, даруулшаба.

ҺУР ХАРБАЛГА. Номо наадагаа үргэлхэн буурал сагаан толгойтой үбгэдэй залуушуулай дунда бин болохые харахада, урма баяр түрэмөөр һэн. Юуб гэхэдэ, залуу үетэн эдэнэрһээл һургаал, заабари абжа, ерээдүйдэ спортын мастернууд болохо эрмэлзлэдэ абтана ха.

Ветерануудай дунда болоһон мэргэлгын дүн гаргахата, Баргажанай аймагай Д.-Н.Р.Эрдынеев, хотын Железнодорожно, Ивалгын районуудай түлөөлэгшэд Ц.Б.Мингалов, Ц.-Д.Бардуев гэгшэд шалгарна.

Эршүүл соһоо хотын Советскэ районой Бэлигтэ Цыремпилов, Железнодорожно районоо Александр Хамнагдаев, эхэнэрнүүдэй дундаһаа Зэдын, Загарайн аймагуудай Ирина Дымбрылова, Наталья Лишук, Усть-Ордын округой Саяна Янхаева гэгшэд түрүүшын гурбан мэргэшүүлэй тоодо оролсоно.

ГИИР ҮРГЭЛГӨӨР үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ хабаадагшад хэдэн шэгнүүртэ хубаараад, хүсэ шадалаа туршалсаба. 60 килограммай шэгнүүртэн соһоо Загарайн аймагай Иван Уваров, хотын Железнодорожно районой Николай Бабалаков, Ивалгаһаа Базар Цыбикжапов гэгшэд бусадтаа орходоо, шадамар бэрхэ байһанаа харуулаа.

Хёрхо мэргэшүүл мурьсэһэнэ.

70-75 килограммтанай дундаһаа Загарайн аймагай Владимир Цуркан, Сергей Леонов, Хойто-Байгалай, Зэдын аймагуудай Михаил Коляда, Константин Труднев, Баясхалан Убогонов, Эдуард Штеле гэгшэд онсо шалгарһан байха юм.

80-90 килограммай шэгнүүртэ гиир үргэһэн бүхэшүүлэй дундаһаа Хойто-Байгалай Александр Корытов, Загарайһаа Степан Грицев, Захааминай аймагай Владимир Дариев, Прибайкалийн районой Амтрий Марфин гэгшэд эрхимүүдэй тоодо оролсоһон байна.

Сурхарбаанай ехэ нааданда шалгаржа гараһан бүхы спортсменүүдтэ үнэтэ бэлэг, грамотанууд барюулагдаа. Мори урилдаанһаа хэгдэһэн фоторепортаж хожом толиогдохо.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗЯЛУУГАЙ ОХИ БАДАР УУЛЦААН НЯАДАН